

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Statera Libelli Famosi, Cui Titulus La Morale relachée
fortement soutenue Par Monseigneur L'Archeveque De
Malines**

Fontaine, Jacques

[S.l.], [1692]

Caput Quartum. Expenditur Paragraphus tertius de susceptione
Sacramenti indigna.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39034

quam remittantur peccata sine Sacramento
in re vel in voto. Hoc sine est difficultates eno-
 dare? hoc agere disputatorem Theologum?
 ita solent Neo-Augustiniani tui Anti-Mona-
 chi, non aliter à Prioribus suis, Prapofitis,
 & Professoribus, qualem se scribit Franciscus
 tuus, instituti, non aliter majorum suorum
 exemplis edocti.

CAPUT QUARTUM.

*Expenditur Paragraphus tertius de
 susceptione Sacramenti indigna.*

Hic profectò, aut nusquam Dominus
 Prior se Theologum ostendit, &
 ingenio minimè plumbeo. De statu
 quæstionis acutè disputat, accusatoris calum-
 niam solidè probat, confutationem egregiè
 vellicat, instat exemplis in materia non una,
 varios Theologiæ Tractatus pervagatur. De-
 nique ita litem instaurat, ut actum censeas
 de Thesi, & necesse sit omnem deinceps Ar-
 chi-Episcopi defensorem verecundo silentio
 hìc obmutescere. *Illustrissimus*, inquit Prior,
agnoscit quidem peccatum mortale fore, & sacri-
legium, si quis ad Sacramentum accedat sine dis-
positione ad effectum Sacramenti necessaria; ve-
 rum

rum idem Illustrissimus in hac lege dispensat, & tum sacrilegio, tum peccato mortali eximit eos, quibus ad ejusmodi dispositionem sibi procurandam tempus non suppetit. Quis non existimet Humbertum Guilielmum à Præcipiano non adolescentem in Schola, aliquam ex Magistri præscripto Thesim defendere, sed jam Senem, & Ecclesiæ Pastorem, pro sua Archi-Episcopali potestate dispensationes passim elargiri in Sacramentorum dispositione, E. G. ut famuli, & ancillæ diebus Dominicis, & Festis, quando eis ab hero, vel Domina non permittitur, ut manè plus quàm uni Sacro interfint, divino epulo reficiantur, non præviâ confessione, imò ne contritione quidem justificante, si propter pœnitentium multitudinem ad Sacrum tribunal accessus tam citò non pateat, neque videantur sibi posse ad contritionem perfectam hìc, & nunc asurgere? Sic Prior sincerus sententiam Illustrissimi refert sermone Gallico, ut saltem illi, qui & Theologiæ, & Latini idiomatis ignari non intelligunt verba Thesios Latinè expressa, decipiantur; aversentur Illustrissimum, tanquam dispensatorem sacrilegum, certam gregis sui perniciem, Ecclesiæ Christianæ non ædificationi, sed destructioni incumbentem. Verba Thesios sunt cap. de Sa-
cra-

eramentis §. 10. *Peccat sacrilegio mortali qui*
dispositionem pro gratia habituali accipiendâ re-
quisitam omittit, NISI QUANDO SUMMA NE-
 CESSITAS CONTRITIONI TEMPUS NON PER-
 MITTERET. *Audin summam necessitatem susci-*
piendi statim Sacramenti, nec moras ejus-
modi largientem, quæ comparandæ dispo-
sitioni debitæ sufficiant? Estne E. G. in fa-
mulis illis & ancillis, quibus deest dispo-
sitioni acquirendæ tempus, summa Sacra-
menti tunc suscipiendi necessitas? cur igitur
latinum idioma ignorantibus tam perfidâ in-
terpretatione imponis, quasi omnibus illis,
quibus dispositioni ad Sacramenti effectum
requisitæ, tempus non suppetit, liceret citra
necessitatem summam, imò citra necessita-
tem ullam Sacramentum suscipere? Vidimus
in Nostro Jansenitarum Priore execrabilem
perfidiam, & calumniandi artem, nunc ar-
gumenrorum momenta expendamus. Obliga-
tio, inquis, procurandæ dispositionis ad effectum
Sacramenti necessaria, est juris Divini, & na-
turalis, adeoque necessitas, quæ preparationi tem-
pus non permittit, potest quandoque liberare homi-
nem à Sacramenti susceptione, numquam verò per-
mittere, ut quis accedat malè comparatus, neque
sic accedentem à sacrilegio, & peccato luthifero
excusare. Alterum argumentum petitur ex ab-
D
furdis,

furdis , ex innumeris videlicet criminibus , qui-
 bus hoc pacto via panditur , & Sacramenta , que
 ad salutem hominum instituta sunt , præbent plu-
 ribus exitii occasionem. Hæc argumenta ab Au-
 tore libelli exusti mutuatus, mihi rursus intor-
 ques , hæc exultabundus tanquam ad eò in-
 vincibilia jactas , ut ne ausus quidem fue-
 rim ea attingere. Si omnia confutationis meæ
 exemplaria flammis absumpta essent , ut ab-
 sumpta sunt quædam infamis clientis jussu
 Supremi Senatûs Geldrici , impunè menti-
 reris saltem apud eos , qui perfunctoria tot
 novorum libellorum lectione contenti , non
 nisi summorum ferè capitum retinent vestigia.
 Nunc autem ubi centena etiamnum super-
 sunt in Belgio confutationis exemplaria , qui
 tibi in mentem venit imponere tam splen-
 didè? Primum argumentum in confutatione
 convulsum vide pag. 23. usque ad 25. secun-
 dum argumentum funditus eversum habes
 pag. 22. sub finem 23. 25. & 26. En tibi eo-
 rum compendium. Quamvis adversetur juri
 Divino , & fortè naturali, Sacramenti suscep-
 tio sine dispositione ad effectum recipien-
 dum sufficiente , quæ hic & nunc , urgente
 saltem summâ suscipiendi Sacramenti neces-
 sitate , haberi potest ; hinc tamen non se-
 quitur , quod susceptio destituta tali disposi-
 tione,

tione, quæ hîc, & nunc esset impossibilis, in summa suscipiendi Sacramenti necessitate adversaretur juri naturali, vel alteri cuicumque: sic Regium diadema, aut sceptrum pedibus conculcare, graviter indecorum est, reumque constituit læsæ Majestatis, ubi non est summa fugiendi necessitas, vel in fuga declinare potes hæc Regis insignia: graviter delinquit, qui propter crimen jussus aula excedere, neque deinceps Regem convenire, contempto Regis mandato, citra necessitatem, audeat se Regi iterum sistere; gravius offendet, si non vereatur Regem etiam sordidis manibus contrectare; quanto verò supplicio dignus censebitur, si Regem in cloacam detruserit? An hæc tantum juri humano, an etiam divino, & naturali adversantur? præstandam superioribus, reverentiam, atque obedientiam Deus præcipit, & natura. At, rectène inde deduxeris, ergo læsæ Majestatis reus est, qui, persequente hoste, exitium evitare non potest, nisi eâ viâ fugiendo, in qua Regis insignia proculcanda sint? An perduellis censendus est, qui propter, nescio quod delictum, aula abesse jussus, aut alibi conspectum Regis subire prohibitus, si dein, conspiratione in Regem detectâ, imò & Sicario in Regem irruente accurreret eum ma-

D :

nibus

nibus etiam sordidis , quando aliter non posset , eriperet discrimini , imò & , si opus foret , in cloacem detruderet ? An hoc reverentia Principi debita , an lex naturæ , aut positiva , seu Dei , seu hominum vetat ? Imò verò an non potius rationis lumen omnibus à natura inditum , id faciendum monet , atque imperat ? Nescio an quis alio casu se magis fidum Principi probare possit , ejusque rursus benevolentiam promereri . Quid opus est hæc Thesi controversæ prolixâ oratione applicare , quando ipsa per se applicatio satis est evidens ? Licet ergo ratio naturalis dicat Sacramenta cum præparatione ad effectum consequendum necessariâ suscipi oportere , ubi tempus permittit , vel non est summa suscipiendi Sacramenti necessitas , nullâ tamen hinc ratione lumini naturali repugnare convincitur , quando & talis præparatio impossibilis , & Sacramenti susceptio summè foret necessaria . Atqui Sacramenti participatio nunquam est summè necessaria , nisi , vel quando effectum ex eâ quis potest percipere , vel propter Sacramenti ipsius reverentiam . Prima disjunctionis pars locum non habet in casu proposito , supponitur enim præparatio ad effectum Sacramenti non sufficiens , quando autem Sacramenti participatio ad ipsius Sa-

Sa-

Sacramenti defensionem est summè necessa-
 ria, estne tum ea participatio impia, ut de-
 clamas, juri, tum Divino, tum naturali re-
 pugnans, si supponatur omnis adhiberi præ-
 paratio, quæ in his temporis angustiis potest
 comparari, etiamsi, quidquid sit de hypo-
 thesi, supponatur dispositio ad effectum con-
 sequendum esse impossibilis? assens Domine
 Prior, assensit & tuus à Geldriæ Senatu, sed
 manu carnificis nobilitatus cliens. At nullâ
 hic ratione probat, aut ne probarè quidem
 nititur. Hocine est invictè argumentari ad eò,
 ut ne attingere quidem argumentum ausus
 fuerim, quòd tam prolixâ, tam evidenti
 ratiocinatione exagitavi, dispuli, funditus
 everti? Dam nato suo clienti suppetias latu-
 rus infamis Prior me interrogat, quæstione,
 ut autumat, insolabili; estne, inquit pag-
 15. licitum irreverentiam minorem majore
 irreverentiâ avertere? Respondeo candidè,
 & breviter negativè. Tum nodum constri-
 cturus sciscitari pergit, an non gravior apud
 Deum irreverentia sit communicare corpori,
 & sanguini Christi in statu peccati mortalis,
 quàm Sacram Hostiam pedibus conculcare?
 Respondeo eâdem brevitate, eodem can-
 dore negative, sit de sciente, & volente sit
 quæstio. Hic me vehementius increpat ad-

versarius: Si Oropega, inquit, sibi persuadeat minus Deo detestabile esse peccatum mortale, malle Christum, si alterutrum eligendum sit, intrare cor dæmoni subditum, quam pedibus proteri, parum admodum assequitur peccati mortalis turpitudinem, & horrorem, quo illud Deus aversatur. Domine Prior, an hæc satis sobrius scripseris, non scio, certè turbatum tibi vehementer quacumque ex causa fuit cerebrum. Non enim Theologiæ multum peritum esse oportet, ut quis perspiciat multò graviolem arrogari Deo injuriam tam abominabili proculcatione Sacramenti, quam ejus sumptione tali, de qua Thesis. Oportet tantum non planè stultum esse, aut non cæcaturum, ut quis discrimen videat, D. Priorem hic nos tam confidenter de cæcitate redarguentem condemnet, apertæque redarguat insaniam.

Quis te, Reverende Domine, graviori excipere irreverentia dicendus foret, an is, qui summâ necessitate compulsus, scilicet hostibus confodere te, aut conculcare certis, erepturus, in ædes suas pertraheret, sordidas illas quidem, sed eâ reverentiâ, eâ præparatione, quam temporis angustia permitunt, an verò qui in tuam ipse domum irruens in eâ te crinibus arreptum, aut elisis faucibus

in

in terram violentè deiceret, prostratum oneraret verberibus, pedibus obtereret? Adeò ne nitoris amans es, adeò sordibus inimicus, ut Prioris hospitis qualicumque irreverentiâ, si tamen non potius insignis reverentia, juxta ac benevolentia dicenda sit, magis quàm de posterioris illius violenti adversarii immanitate, duceres conquerendum? Non existimo Domine Prior; si aliter ad propugnandam accusationis vestræ ineptiam loquaris, certus sum nihil te sentire minus, nihil minus electurum, si alterutrum tibi hodie indeclinabiliter immineret. Quis autem insanio rem unquam exclamationem audivit aut exprobrationem magis ridiculam, quam hanc, si Oropegasibi persuadeat, minus Deo detestabile esse peccatum mortale, malle Christum, si alterutrum eligendum sit, intrare cor Demoni subditum, quam pedibus proteri, parum admodum assequitur peccati mortalis turpitudinem, & horrorem quo illud Deus aversatur? Appello sensum communem, & omnium Ordinum, omnium ætatum judicia: causâ cadam, audiam Theologorum imperitissimus, si vel unum contrà me sententiam ferentem protuleris. Tunc igitur solus sub Prioris ementito nomine, stupidissime Anti-Monache, rationis lumen in omnibus offuscatum adeò, aut etiam extinctum arbitraris

ut

ut etiam in evidentibus cæcutiant? Peccati mortalis turpitudinem, odium, quo illud Deus prosequitur, non comprehendere me ultrò agnosco: tunc illud comprehendis acute Theologe? Autumo ego illud comprehendere neminem, nisi qui Deum ipsum comprehendit. Neque tibi refragarer, si aliud non assereres, quam malle Christum humi jacere, & à prætereunte incio, irreverentiâ merè materiali & inculpatâ proteri, quam à reo peccati mortalis sciente, & volente in malitia perseverare, sacrilegè introfumi. Verùm si oderit Deus peccatum communicantis merè extrà statum gratiæ, magis detestatur Judæorum, aut aliorum sceleratissimorum sacras hostias modis indignissimis tractantium Sacrilegam immanitatem. Age Theologe, quandoquidem peccati mortalis, & communionis sine dispositione debitâ malitiam, tam profundè investigaris, geminos tibi propono coram Magistratu reos convictos, & confitentes: alterum, quod in peccato communicaverit E. G. deprehensus est, post fornicationem natus copiam confessarii, sine confessione communicasse, quâdam tamen pietatis simulatione; alterum verò S. Hostia abusum ad sortilegia, vel pugionibus eam confodisse, aliisque excepisse modis maximè abominandis.

dis. Estne toto orbe Judex Christianus, sive
 secularis, sive Ecclesiasticus, estne ullus Ju-
 dicum consiliarius, qui superiorem illum merè
 sine dispositione debita communicantem, gra-
 viori, aut saltem æquè gravi supplicio dignum
 censuerit, quàm posteriorem, ad cujus Sacrile-
 gium horrent omnium animi? Sed quid exem-
 plo opus, aut alia probatione ad conficiendam
 rem per se tam evidentem? Multò etiam evi-
 dentior veritas est in casu à Theologis con-
 troverso, quando ad avertendam à Sacramen-
 to gravissimam injuriam, illud quis sumeret,
 quantà quidem in his circumstantiis posset
 exteriori, interiorique reverentiâ, in statu
 tamen peccati mortalis, quòd propter animi
 perturbationem, in his temporis angustiis
 deficiente, ex hypothesi, gratiâ verè suffi-
 ciente ad contritionem quis assurgere non
 valeret, rursus quæro, atque utinam in totius
 Christiani orbis judicio interrogare liceat!
 An hæc demissa, & modo descripto reverens
 susceptio sit irreverentia major, quam eorum
 qui Sacramentum tam horrendo facinore elu-
 dunt, conspuunt, transfodiunt, atque omni
 excogitabili dedecore conspurcant? Non satis
 scilicet assèquor peccati mortalis fœditatem,
 odium quo illud Deus prosequitur. Christus
 inquis, per communionem in corpus dimit-
 titur

titur Dæmoni subiectum. An non aliàs à Dæmonis mancipio longè viliori, & inimico Christi formali, & infestissimo proteritur? Utrum Christo putas è duobus malis prælingendum? Utrum magis detestabile? Imò verò nullam ab istiusmodi communicante irreverentiam in Christum novam committi, sed reverentiæ Sacramenti reverà consuli, videtur manifestissimum, hypothesi positâ, quam Thesis tam explicitè statuit, ut à statu absoluto, & verâ casus existentia præscinderet.

Hinc alterum, quod à me præteritum jactas argumentum, evertitur. Ajebat Client tuus, Thesis aperire viam *criminibus innumeris*, & Sacramenta, quæ hominum saluti remedia instituta sunt, sic reddi suscipientibus multis *exitialia*. Egone argumentum hoc intactum reliqui, ego hoc subterfugiendum putavi, & silentio meo agnovi *insuperabile*? En tibi impostor turpissime, quod ad hoc respondi, postquam ex particula *nisi quando non permitteret*, probavi pag. 24. & 25. Thesis esse merè hypotheticam, & præscindere an istiusmodi casus necessitatis dari possit, nec ne, imò dari non posse in Autoris illius, & communibus ejus scholæ principiis demonstravi: pag. 27. sic Adversarium urgeo, sic arctissimè constringo: *Supereft ut criminator fidem suam libe-*

libe-

liberet , & ex Thesi quæ de casu agit rarissimo
 summa necessitatis Sacramentum sumendi , conjuncta
 cum impotentiâ comparandi dispositionem pro gratia
 habituali accipiendi requisitam , ex casu , inquam ,
 rarissimo , & merè hypothetico deducat crimina in-
 finita , quæ religionem omnem pessumdent , &
 Christianam pietatem. Tum juxta Præsidis illius
 principia addo , meritò negari posse non tan-
 tum existentiam ex his actualem , sed etiam
 possibilitatem propter gratiam ex Concilii
 Senonensis doctrinâ semper vel datam , vel
 saltem oblatam , præsertim urgente præce-
 pto , & summâ necessitate. Quâ fronte
 etiam me pudendi & manifesti mendacii reum
 esse criminariis , cum dixi pag. 23. *Propositio-*
nem quæ , ut patet , hypothetica est , absolutam
fecit criminator. aliter , inquis , Thesim non retu-
lit , quàm referat ipse Oropega. Quid homine
stupido faciam? Quid Theologo , qui ne pri-
mas quidem novit Dialecticæ regulas? An
nescis Propositionem , etiam manentibus iisdem
vocibus , toties mutari , quoties seu termini
alicujus , seu copulæ variatur acceptio? Atquæ
evidens est infamem Archiepiscopi calumnia-
torem accepisse propositionis copulam cum
statu , quæ juxtâ Thesim Autorem absolvi-
tur à tempore. Stultissimè enim alioquin ex
illa Adversarius eliciisset infinita crimina pro
 flatu

statu absoluto. Cur non hinc aliqua rationis
 specie ostendere conaris, vel Thesim esse
 absolutam, vel non esse absolutam Clientis
 tui interpretationem? De utroque desperans,
 effugium aliud, seu novum protritæ calum-
 niæ firmamentum comminisceris. *Propositio Ar-*
chiepiscopi, inquis, sit quantumlibet hypothetica,
ideone minus falsa est, minus scandalosa, aut mi-
nus nata parere animarum perniciem? Licitum sit
singulari certamine congregi, si provocatus fueris,
licitum sit occidere Christianum fratrem si alapam
tibi impeggerit; licitum sit calumniari proximum si
fame tua detraxerit; licitum sit abnegare Christum,
si tormentis adigaris, enuntiationes omnes hypothe-
ticae sunt, nec tamen minus à veritate aliene, non
minus Divinis legibus contrarie. Quid igitur ad
vindicandam Illustrissimi Thesim juvat, eam præ-
dicare ut hypotheticam? Stultus, si tacuerit,
sapiens reputabitur, ut nos docent divina
oracula. At si in multiloquio passim non desit
peccatum, ut eodem Spiritu Sancto docente
didicimus, quid expectandum à multiloquio
publicè damnati calumniatoris, odio in Illu-
strissimum Archiepiscopum furentis, & ex-
cæcati? Quid sibi vult hæc exemplorum con-
geries? Quid facit ad stabiliendam crimina-
tionem? An non vides argumentum te for-
mare à non distributo ad distributum? Con-
 ditio-

ditionalis particula in exemplis aliquibus non aufert propositionis malitiam, & natam inde oriri perniciem, ergo neque in casu Thesis. Ut legitimè concluderes sic argumentandum fuit: conditio adjuncta numquam aufert malitiam à propositione absoluta, sive ubicumque propositio absoluta est falsa, & perniciosa etiam propositio conditionalis est falsa, & perniciosa, qualiscumque demùm conditio adjiciatur. Ergo neque hinc conditio apposita falsitatem propositionis tollit, aut perniciem. Sed negato antecedente quod non tantum falsissimum est, sed hæreticis confectariis plenum, corrumpit conclusio. Visne antecedens, exemplis innumeris manifestæ falsitatis, imò dementiæ convincam? Falsa & hæretica est hæc absoluta enuntiatio, mandata Dei transgrediens neque culpæ, neque pœnæ obnoxius est. Sequiturne etiam hæreticam esse hanc, Si mandata Dei essent observatu impossibilia, neque culpæ, neque pœnæ obnoxius esset illa transgrediens? Suppose falsam esse hanc absolutam quæ inter Doctores controversatur: re ipsa aliquando propter ignorantiam excusamur à peccato formali agentes contra jus naturæ, ideòne diceretur etiam falsam esse istam? *si daretur ignorantia invincibilis in jure natura excusaret à*

E

pec-

(50)
peccato formali? Quæ propositio manifestè
definita est ab Alex. VIII in condemnatio-
ne propositionis hujus 2. inter 31. *tametsi de-
tur ignorantia invincibilis juris nature, hæc in sta-
tu nature lapsæ operantem ex ipsa, non excusat à
peccato formali.* Ex falsitate hujus absolutæ,
licitum est comedere carnes in Quadragesima,
quomodò conficies hanc esse falsam? *Licitum
foret omni homini vesci carnibus in Quadragesima,
si nec Deus, nec Ecclesia vetuisset;* exemplis
moralibus addo Theoricum unum, plura
suppeditaturus, ubicumque desideraveris. Pro-
positio falsa & hæretica est, *Spiritus Sanctus
non distinguitur à filio:* & tamen communissi-
ma Thomistarum, aliorumque reverà pro-
babilis adversus scotistas est ista hypothetica:
si Spiritus sanctus à Filio non procederet, ab
illo non distingueretur. Ut autem te saltem
prima ratiocinandi elementa edoceam. Distin-
guere solent tum Philosophi, tum Theologi
consequens à consequentia, sive veritatem
enuntiationis, à legitima ejus ex præmissis
deductione: præterea aliud ex altero sequitur
ratione formæ, aliud tantum ratione materiæ.
in exemplis, igitur quæ adfers, notare debue-
ras. si non fuisses tam in Philosophia, quam
in Theologia tiro imperitus, consequens ve-
rùm esse ratione materiæ, non autem conse-
quen-

quentiam ratione formæ, cum in eadem forma dentur innumera antecedentia vera, falsis consequentibus. Patebit in ipsis duobus primis exemplis quæ attulisti. Si modò aliam conditionem Priorum loco substitueris. Sic argumentaris: falsa est hæc propositio absoluta: Licitum est congregari singulari certamine: ergo etiam à veritate aliena est hæc hypothetica, licitum est singulare certamen si fueris provocatus. Item falsa est hæc absoluta: licitum est occidere Christianum fratrem, ergò & hæc conditionata licitum, est eum occidere si alapam impegerit. Loco allatarum à te conditionum has substitue: si legitima potestas ut est Divina tibi permiserit, vel imperaverit ut Abrahamo innocenti filii mortem imperavit, vel si alter ferro te violentus invadat, neque eum aliter avertere possis, vitamque tuam conservare, quamvis posteriore conditione positâ, non sit futurum propriè certamen ex condicito. Licitum tibi erit alapam impingere, licitum occidere etiam fratrem. Denique quædam conditiones sunt quæ ab objecto, quod afficiunt, nullo modo auferunt, neque minuunt perversitatem, quædam minuunt, quædam auferunt penitus. An non ex posterioribus sit conditio, quam Thesis includit, judicet æquus arbiter; negas esse, non probas ullius momenti

ratione, neque argumenta à me criminationi
 vestra opposita ullatenus labefactas aut concu-
 rris. Et tamen Calumniatoris infamis Defen-
 sor stupidissime exprobrare non dubitas
 quod videar mihi in oppugnando, quam defenden-
 do fortior ideòque respondens Autori Libelli LES-
 SENTIMENS, objiciam ei casus quosdam particu-
 lares. Cur non exhibes argumentum illud cui
 non responderim? cur me isto non urges?
 Ego verò assero neque in presentis quæstio-
 nis criminatione, neque in ceterarum om-
 nium vel apicem argumenti, aut difficulta-
 tis objectum, quod dissimulaverim, & non
 luculenta responsione longè ultrà tam futilis
 criminationis merita confutarim. Oculos Le-
 ctoris cujuscumque appello etiam tuos, si
 hos tibi non eruerit pertinacia. Age scrutare
 Libelli vestri famosi angulos omnes, & quid
 ultrà desideres expone. Ego tibi non tantum
 locos Confutationis perspicuos, & palpabi-
 les demonstrabo, ubi responsi datum satis
 est, & abundè, verum responsionem ulte-
 riorem, quamvis minimè necessariam, libe-
 ralem tamen polliceor. Quod autem ais, me
 responsum subterfugientem objecisse casus
 particulares, nescio quid sibi velit, aut quo-
 modò mentis compos id potueris comminif-
 ci. Scripserat Cliens tuus pag. 9. qualiscum-
 que supponatur necessitas, nunquam posse

hominem à sacrilegio excusari accedentem ad Sacramentum sine dispositione ad gratiam habitualement accipiendam requisita: si illi casus particulares ostendo in quibus talis necessitas excuset, an non respondeo ad argumentum cuius probo contradictorium? aut fortè vobis ut Theologia, ita & Dialectica nova est, in qua aliqui casus, & nullus casus, non important contradictionem. Neque propositum mihi est, veritatem Thesis propugnare, sed amoliri ab ea calumnias, redarguere ineptas, quæ ad invidiam Illustrissimo conflandam, deducitis consecraria: ac denique ostendere nulli Theologicae censuræ obnoxiam esse Thesis propositionem, quam Sedes Apostolica non proscripsit. Fateor equidem non sequi: in casibus quibusdam particularibus nihil continetur scandalosi, nihil perniciosi, ergo Thesis universalis nihil ejusmodi comprehendit. Verùm non ita augmentor. Accipe igitur ratiocinium, quod instituo. Primò: iis particulis restringentibus limitata est Thesis, ut reverà in nullis circumstantiis quæ aliquando existunt in rerum natura, asserat quemquam Sacramentum, sine dispositione ad gratiam habitualement obtinendam sufficiente, suscipientem excusari, sed tantùm in casu speculativo, & conditionato, cujus conditio

numquam extitura est, neque in presentis
 Decretorum ordine potest existere. An non
 inde legitimè infero, ergo non nisi per fal-
 sitatem, & imposturam quodammodo infi-
 nitam vociferaris, quod in hoc statu *infinita*
crimina ex assertione profluant, Sacramenta,
 quæ deberent esse vasa gratiæ, & salutis,
 fiant pluribus lethifera? Sic explicatâ Thesi
 juxta mentem Authoris, & principia totius
 ejus Scholæ, quæro quid adversarius in sua,
 suorumque sententia de casibus quibusdam
 particularibus dicturus sit, quamvis ut vides ad
 vindicandam Thesim, priori argumento, imò
 nudâ verborum, quibus concepta est expositio-
 ne satis tutam, minimè id fuerit necessarium,
 sed ad sententiam vestram circa ejusmodi ca-
 sus explorandam, & si Thesi contradiceret
 rationibus utrimque discutiendam. Præterea
 gratis concessio, quod Thesim Author,
 quamvis id ex verbis ejus non conficiatur,
 existimasset casum aliquando, sed rarissimè
 contingere, patet ne inde quidem sequi
infinitorum criminum excusationem. Denique
 quando evinco in casibus aliquibus nullum
 esse crimen, pariter id evici pro casibus omni-
 bus, in quibus eadem, par, vel major ra-
 tio occurreret. Accusatoris autem erat, ca-
 sus saltem aliquos designare, in quibus The-
 sis

sis immeritò quemquam à peccato liberaret.
 Quid n̄ tu Calumniatoris Defensor casum
 unum evidentem exhibuisti?

Lepidum est quod adfers de peccato Phi-
 losophico. *Ultimum perfugium*, inquis, *Oro-*
pega est supposita conditionis, & casus impossibili-
tas. Quodque hoc pacto nihil laxitatis ex Thesi,
nihil mali in actiones promanet. Verum id impedi-
re non potuit, quo minus hæresis de peccato Phi-
losophico à Sede apostolica feriretur. Certum est,
 quod vel statum quæstionis de peccato Phi-
 losophico nondum intelligas, vel iterum
 imponas turpiter. Quæro, in quo consistebat
 Thesis Divionensis justissimæ proscriptæ
 error, & temeritas? nonne in eo, quod
 ad rationem formalis peccati contra Deum,
 ad incurrendum ignis æterni reatum, re-
 quireret actualem de Deo cogitationem?
 omnem quoque Dei ignorantiam sive vinci-
 bilis illa sit, sive invincibilis, statueret ab
 ejusmodi reatu excusantem? Quæ proposi-
 tio procul dubio scandalosissima est, quam-
 vis hoc sensu eam Autor intelligi noluerit,
 sed illi sensui apertè contradixerit in dictatis
 publicis, antequam ea Thesis ab ullo accu-
 sata sit, aut typis vulgata. Verum pecca-
 tum in Thesi descriptum, & à Professore,
 illo vocatum Philosophicum, non magis
 Phi-

Philosophicum est, quàm brutum sit homo. Per Philosophicum peccatum omnes Thomistæ, Molinistæ passim, & ceteri Scholastici intelligunt, peccatum contra rationem commissum ab eo, qui Deum ignoraret invincibiliter. Hoc si daretur, non mereretur poenam ignis æternam juxta sententiam in Scholis, etiam Thomisticis, & quidem post Decretum Alexandri VIII communissimam. Tunc hanc anathemate prostratam criminaris? quo Decreto? tabulas exhibe, sed quas nusquam reperire est. Sic imperiti non pauci, vel malevoli, criminatione confusâ buccinant, peccatum Philosophicum Romæ condemnatum esse, quasi receptissima tot illustrium Theologorum sententia Vaticano fulmine afflata sit, à quo magis intacta est, quam adversariorum. Si enim juxta Alexandrum VIII invincibilis ignorantia malitiæ excuset à peccato formali, ignorantia invincibilis malitiæ infinitæ, personæ infinitæ, sive Dei offensi, videtur excusare à malitia infinita, ratione cujus infligitur poena aliquo modo infinita.

Paragraphum concludis asserendo 1. *Cassum Thestos*, à cujus possibilitate ipsa præscindit, quemque ego juxta Autoris illius principia ostendo contingere non posse, tantum nimis esse possibilem, 2. *fortè acci-*

accidere nimis sapè. 3. Indicando Illustrissi-
 mum Archi-Episcopum non mereri laudes
 quas ipsi tribuo, 4. arguendo me calumnia-
 rum, quas jactarim in Theologos maximè
 orthodoxos. Verum assertiones nudæ, qui-
 bus ne verbum quidem probationis anne-
 citur, responsionem non merentur, sed
 contemptum. Cur præcipuum accusationis
 caput non attigisti, qua Clientem tuum po-
 stulavi de perfidia, *cum summam necessitatem,*
 ut habet propositio Thesis, vertit, *alicujus*
momenti necessitatem, quelque grande nécessité
 sed nihil videbas, quo tantam turpitudinem
 obvelares. Sic nempè facilè apud imperitos,
 & linguæ Latinæ ignaros in invidiam voca-
 bitur Thesis innocentissima, & confectariis
 onerabitur non ferendis. Licitum est aliena
 furripere in summa, seu extrema necessitate,
 ut omnes fatentur; si autem summa, seu extre-
 ma necessitas vertatur, *quelque grande nécessité,*
 confundetur cum propositione 36 inter 65
 damnatas ab Innocentio XI *permissum est fu-*
rari non solum in extrema necessitate, sed etiam
in gravi. An hanc etiam fidem pessimam
 zeloso Archi-Episcopi Adversario dictavit
 charitas prædominans, Ethica severior, Ec-
 clesiæ reformandæ studium, & omnis re-
 strictionis realis etiam in Confessario de pœ-
 ten-

nitentium peccatis interrogato odium implacabile? nefas sit dubitare.

CAPUT QUINTUM.

Expenditur Paragraphus quartus de administratione Sacramenti indignis facienda.

Confutationis pag. 34 infamem Clientem tuum conviceram de perfidia prorsus simili, ei quam sub finem superioris capitis indicavi. Sic enim propositionem hanc excusare administrationem indignis faciendam potest metus mortis, damni, infamie GRAVISSIMÆ: Vertit Gallicè: Il n'y a point de peché de donner les Sacremens à une personne qu'on en sçait être indigne, lorsqu'on est menacé, si on ne les lui donne, on souffrira QUELQUE TORT CONSIDERABLE en ses biens, ou en son honneur, où qu'on attentera à sa vie: quasi idem sit gravissimum, & alicujus momenti, quelque tort considerable. Cur non aliquid commentus es quo Clientem hic defenderes? fraus erat à me demonstrata nimis perspicuè. Idcò nec eandem exhibere ausus es, nec excusandam suscipere. Aliam Clientis tui fallaciam